

Dal jacayl/Wadaninimo

Ujeedooyinka cutubka : Ka dib dhamaadka cutubkan waxaad

- Ogaan idoontaan astaamaha dal jacaylka.
- Fahmi doontaan kaalinta barashada taariikhda dalkaada ay ka gaysato dhisida dareen wadaniniimo.
- Garowsandoontaan uj eedada ka qaybgalka isxilqaanka
- Ogaani doontaan wadooyinka lagu helo jinsiyada dhalaashad/muwaadinimada

5.1. Dal jacayl/Wadaninimo

5.1.1. Xaaladaha Muhiimka u ah dhisida Dareen Wadaninimo

- Waa maxay arimaha horseedi karo dhisida dareenka dal jacaylka?

“Doodii Ardayda”

Ardayda fasalka 6aad ee dugsiiga Wiilwaal ee magaalada Jijiga waxay saddaxdii biloodba yeeshaan dood. Sanadkan qodobka dooda waa “Arimaha muhiimka u ah dhisida dareen wadaniyad” waxaane doodaya Fasalada 6aad B, T, & J . Fasalak 6aad B waxaa ka socdo Cismaan iyo Caasho, fasalka T. Cali yo Ceeblo. Fasalka “J” Cumar iyo Cindi. Waxayna kala wataan qodobo

ay isleeyahiin waad kaga gulaysan kartaa kuwa kale ay dooda ku soo bandhiyaan waana sidan soo socoto: Fasalaka B wuxuu ku doodayaa “haddii hanaanka garsoorka iyo cadaalada looga kala eexdo muwaadiniinta dareenka ay u qabaan dalkooda hoos ayuu dhici.

Fasadka T. Hddii Gabdhaha iyo Willash looga kala sooco dhinaca waxbarashada iyo helida fusadaha shaqada dareenka loo qabo dal jacaylku hoos ayuu u dhici.

Fasalka J. Maadaama bini adamku si isku mid ah ay usimaynyahiin dabiici ahaanba, ma haboona in caruurta, dadka da’da ah iyo dumarkaba loo fidiyo daryeel dheeri ah.

Layliska 1^{aad}

Indinka oo ku salaynayo Dooda ka jawaaba su’aalahan

1. Qodobada dooda keebaad is leedihiin wuxuu soo dhigay qodob uu ku guulsan karo?
2. Idinku qodobkee ayaad dood ahaan uga qaadan lahay deen qodobada ardayda soo dhigeen?

Waxaa kor uqaado dareenka wadaninimo ee muwaadiniinta marka qof walba ama kooxda

Dal jacayl/Wadaninimo

xuquuqahooda loo daryeela si ay ka dhowrantahay eex iyo cadaaladaro. Marka xuquuqaha qowmiyadaha iyo shucuubta dalka ku dhaqan loo daryeelo si aynay gacan bidixayn ku jirin oo siman waxaa hubaal ah in dareenka wadaniyada iyo jacaylka dalku uu xoogaysani. Wadaniyada waxay xoogay sani oo kale marka saraynta sharciga lagu dhaqmo; marka muwaadiniintu u is taagaan hor umarka dalkooda ayna is qadariyaan.

Dhinaca kala, haddii ay cadaalad darada faafto, muwaadiniintane loo kala eexdo ma iman karto dareen wadani yad. Guud ahaan, in dalkaada laga difaaco waxii khalkhal iyo waxyeelo u gaysan karo lana daryeelo waa arin laga sugayo muwaadinka wanaagsan.

Laylisha 2^{aad}

Ka dooda su'aalahan soo socda

1. In loo riyaqo ama lagu faano bilicda dhulka iyo dalka ayada oon la daryeelin xuquuqda muwadiniinta wax macna ma saymay nayso maxaa loo leeyahay?
2. Maxay noqnokartaa natiijada ka dhalata shacab aanay ka jirin cadaalad daro kuna wada nool waaltinimo iyo dal jacayl?
3. Idinka maxaad ku cadaynkaraysaan in aad dalkiina jeceshahiin?

5.2. Ficilada wax yeelayn karo dareenka Wadaanimada

5.2.1. Daryee lid la 'aanta Hantida Bixisa Adeega laga wada faa'iidaysto Ee Bulshada

- Waa kuwee hantida loo yaqaan kuwa bixiya adeega bulshada?

"Ficil ku Dayasho Mudan"

Dugsi ka mid dugsiyada ugu ardayda baddan ayaa wuxuu samaystay Naadi(Club). Waxay naadigaasi ugu magacdareen "Naadiga dal jacayl". Xubnaha Naadiga waxay usugu jiraan arday iyo Macalimiinta. Mar walba ficilada iyo wax qabadyada ku dayasha mudan ee uu Naadiga sameeyo wuxuu soo jiiyay dad iyo xataa hay'adaha aan dawliga ahaan. Mid ka mid ah banadhigyada ay samayeen ayay maalin ku soo qaateen alaabada iyo hantida dugsi ee la dacay. Waxay u qaybiyeen saddex meelod. Kuraasta, iyo miisaska jajabay in tay soo ururiyaan ayey ugu magacabeen kooxda "B". Buugaagta iyo waraaqa ay ardaydu googooyeen Intee meel isuge geeyeen ayay ugu magacdareen kooxda "T". Qaybta saddaxaad waxay soo uruuriyeen Qalimaanta iyo kuwa kale ee loo adeegsadoo qoraalka ee ladayacay ka dib ugu magacdareen kooxda "J".

Waxaa u soo daawasho tagay dad baddan in ay daawadaan. Dadkii waxay ku baraarugeen sida uu Naadigani ugu shaqaynayaan dugsiiga ooda waxayna balan qaadeen hay'adahii iyo bulshadiiba in ay lagarab taaganyahiin wixii kaalmo ah ee dugsigooda uga baahdo.

Laliska 3^{aad}

Ka jawaaba su'aalahan soo socdo

1. Dareen caynkee ah ayay idinku dhalisay sheekada Naadiga kor ku xusan ee "Dal jacayl"?
2. Idinkuse sidee ayaad hantida dugsiiga u ilaalisaan?

Dal jacayl/Wadaninimo

Jaantuska 5.1 Kuraas Dacycan 5.2 . Buugaag la dayacay

Hantida adeega loo dhanyahay bixisa ee dugsiyadeena laga helo waxaa ka mid ah kuraasta ,Faselada wax aan ku barano, miisaska buugaagta iyo qalabyada kale ee baris barashada. Hantidaasi waa mid laga soo iibiyay ama lagu dhisay lacag uu dalku aad ugu baahnaa. Waa kuwa aan inaga leenahay, wax ku barano, mustaqbalkane walaalaha inaga dambeeyo wax ku baran doonaan. Sidaasdaraadeed,dhamaanteen ardayda waxaa in saran xil ah in aan daryeelo qalabyada iyo hantida dugsiyadeena.

Shaqo kooxeed

Intaad hantida adeega bixisa ee dugsiigana una baahan in ladaryee llagana ilaaliyo waxyeelada soo qortaan kadibna faahfaahiisaan sida loo ilaalin karo qalabkaas, macaliinkiina warbixin qoraal ahaan ugu soo gudbiya.

5.2.2. Falalka Qayra masuulinmada ah, wasakhda oo meel walba lagu tuuro iyo suuliyada oon si haboon loo isticmaalin.

“Ficilada deegaankii Nadiifta ahaa”

Dhalinyarada ku nool xaafad ka tirsan Magaalada Godey ayaa waxay ka sheekaysteen sida deegaanka magaalada ugu lito dhinaca nadaafada. Qaar ka mid ah dhalinyaradii ayaa

soo jeediyay in la sameeyo Gudi ka halwagala baraarujinta dadwaynaha Magaalada ee dhinaca nadaafada. Ugu dambayntii hase yeeshee waxay aas aaseen Naadi loogu magacdaray “Naadiga Nadaafada Deegaanka” waxyna ka koobnayeen dhalinyaradaas 12 xubnood.

Dhalinayarada ayaa bilaabay in ay ka nadiifiyaan waxyaabaha hadhaaga ah ee wasakhda nadafad darada keeni karo deegaanka. Waxay gacan ka heleen duqa Magaalada oo layaabay sida dhalinyaradani isu xilqaantay, wuxuuna siiyay Xafiis. Dhalinayrada ayaa yeeshay xubno badaan oo kale waxyna hadda yihiin kuwa aad u habaysan oo leh hogaan si nidaamsane ugu shaqeeyo nadaafada Magaalada. Waxyba adeegsadaan qalaba lagu rido qushinka iyo waxyaabaha wasakhda ah.

Layliska 4^{aad}

Idinka oo ku salaynayo sheekada ka jawaaba su'aalahan.

1. Maxaad ka baran kartaan dhaqamada Naadiga dhalin yaradaasi?
2. Sidee weeye xaalada nadaafada ee deegaankiinu?
3. Sida dhalinayrada Naadiga “Naadafada” maj ireen qaar idinka mid ah oo sidaas oo kale Naadi hore u sameeyay?

Jaantuska 5.3 .Waxyaabaha Wasakhda hadii goob lagu ridi- waayo cudur ayaa ka dhalani

Dal jacayl/Wadaninimo

- Maxaad sawiradan ka baranaysaan?
- Idinka deegaankiinase ma ka jiraan dhibaatooyin sidan oo kale ah?

Waxyaabaha hadhaaha ee wasakada iyo qushinka ee la dhigo wadooyinka iyo goobaha dadku ku badanyahiin waxay dhaliyaan caafimaadaro. Haddii wasakhda deegaanka iyo qushinka la nadiifin waayo cayayaanka sida cudur sidah Daqsiga oo kale ee ugudbin meelo kale ka dibna waxaa ka dhalan karo cuduro faafo. Sidaas daraadeed, waxaa dhamaan bulshada iyo ardaydaba saran masuuliyad ah in lagu dadaalo sidii qashinka iyo waxyaabaha hadhaaga ah loogu ridi lahaa goob asturan.

Layliska 5^{aad}

Waxaad ka doodaan su'aalahan soo socdo.

1. Waxaad koox ahaan ugu doodaan dhibaatooyinka nadaafad ee dhalaankara haddii wasakhda iyo qashinka meel kasta lagu tuura suuliyadane aan la nadiifin.
2. Falalka deegaanadiina sida "Maxaa iga khuseeyo" oo kala ah ee keenayo nadaafad darada bal koox koox uga doodaa.
3. Waa maxay qaybta kaaga aadan daryeelida naaafada deegaankiina?

5.3 Dabeecadaha Isxil qaamida ku dheehantahay

- Maxaad ku tilmaami lahaydeen qofka garab siiya qof laxaad la oo dhabo ay ku kulmeen?

Dareenka guuda ee wadaniyada waxyaabaha dhisa waxaa ka mid ah dhaqamada ay ku dheehantahay isxilqaanka. Dhaqanka isxilqaamida (Mutadawacnimada) waa marka adiga ama idinka oon cid kale arin, hawl ama waxqabad idinku qasbin rabitaankina uga qaybqaato. Talaaboyinka aad u qaadid dhinaca isxilqaamida marka hore adiga ayaa ka faa'iidaya mar ka xigana bulsho weeynta.

In aad booqatid qof xanuunsan; xushmaynta ehelka ama dadka waweyn iyo kuwa yar yarba waa tusaalooyinka dareenka wadaninimada. Dhaqanka ka qaybgalka isxil qaamida waa dabee cadaha wanaagsan ee ay ku gu gartaan qoys kiina, saaxiibadaa, bulshada ama daris kaada. In aad iska dhowrid falalka waxyee layn karo dadka kale, kana dhiidhidid ficilada cadaalad daraada ah waa astaamaha kale dareenka iyo dhaqanka isxil qaanka.

Layliska 6^{aad}

Shaxda hoos ku qoran inta aad ku qortaan buugaagtiina waxaad eegtaan ficilada aad leedahay waa in aan ku dayanaa iyo ku wa aad leedahay waa in aan ka ree banaadaa.

Dal jacayl/Wadaninimo

Ficilada ay tahay in aan ku dayano (yeelano)	Ficilada ay tahay in aan ka reebanaano (dabeecadaha)					
Xaafada dhexdeeda	Xaafada dhexdeeda					
Tusaale	Tusaale					
1.	In dadka kaaweyn ku adeegsadaan	1.	Xubnaha qoys ood been ku murantaan			
2.		2.				
3.		3.				
Dugsiga dhexdiisa	Dugsiga dhexdiisa					
Tusaale	Tusaale					
1.	Saacadaha waxbrashada oo la ilaaliyo	1.	In aadan fashiliin ardayda ku cayaarta hantida dugsiga			
2.		2.				
3.						3.
Deegaankayaga	Deegaankayaga					
Tusaale	Tusaale					
1.	In wax lagu dayankaro aad samaysid	1.	Ogaansho la'aanta waxyaabaha nadaafad darada ugaysan karo deegaanka.			
2.		2.				
3.		3.				

Dal jacayl/Wadaninimo

5.4 Tirtirida Saboolnimada

5.4.1 Muhiimada siyaasadaha iyo istiraatejiyada horumarka u leedahay cidhibtirida saboolnimada

Sawir 5.4/ Jiilaalka dheeri wuxu isku badala abaar

- Look at the above photographs carefully, compare each of them and discuss what lessons you learn from them.

“Willashii Xumaa ee Xaafada”

Nur, Nasrudin, Cabdi iyo Cali waxay ahaayeen Afar wiil oo saaxiibo ah kuno saaxiiboobay dhaqamadii xun xumaa ee ay caadada ka dhigteen. Waxay ku heshiyeen sida cabida sigaarka, xatooyada, xashiishka iyo buuq badnida. Waxay dadka xaafadu uyaqaaneen “kuwii xumaa”. Maadama si joogta ah loo xidhi jiray waxay dadka marka la yidhaahdo kuwii xuxumaal xageey aadeen ugu jawaabi jhireen “xabsiga” ka daya.

Maalin maalmaha ka mid ah ayaa waxaa dhacday in ayaga oo kuraagay xabsiga markii la soo dayay uu la kulmay will dhalinayara ah oo Xaafada aad loogu yaqaan waa goobta ee Qowdhan wuxuuna uga sheekeeyay xaalad hadda ka hor soo marya iyo sida hadda uu hadda ku noolyahay.

Waxay qaateen wanaagii uu u sheegay Qowdhan kana waanto been dhaqamadii xun xumaa dhamaan. Si ay uga faa'iidaystaan siyaasadaha iyo barnaamijyada horumarinta ee dawladda ayuu gacan ka siiyay gudoomiyaha xaafada, wuxuuna geeyay goob ga waadhida lago maydho.

Nur, Nasrudin, Cabdi iyo Cali maadaama ay u shaqo badnayeen daacad nimana laguyaqaanay waxaa dhacday in dad baddan ay isbartaan dhaqaala fiicane helaan. Waxay samaysteen iskaashato yar halkaas ayey na ka sii heleen dhaqaale kadibne furteen shirkad ay ugu magacdaareen “shirkadii wiilashii xuxumaa”.

Waxay bilaabeen in ay dhalinyarada ku nool giidarada ee dhaqamada xun xun ku saloobay gacan siiyaan. In ay waxbarashada geeyaan, dhar u iibiiyaan ayna shaqo siiyaan.

Layliska 7^{aad}

Indinka oo ka duulayo sheekada kor ku xusan, ka dooda su'aalahan soo socda.

1. Kadib is badal kii xaga noolasha ee Nuur iyo saxiibadii maxaa ka dambeeyay?
2. Noolashoodii xumaad ee ay hore ugu noolaayeen dhalinyaradan sii lloga hortago maxay tahay in la sameeyo?
3. Koox koox ugu doodaa kaalinta siyaasadaha iyo barnaamijyada hor umarinta ka gaysan karaan cidib tirida saboolnimada.

Dalkeenu wuxuu hoddan ku yahay khayraad dabiici ah iyo taariikh soo jireen ah. In kaste ay jireen khayraadi kaasi balaadhan iyo taariikhadaas dheer haddane waxaa ina haysto dhinaca kale dhibaatooyin.

Aaban la haana khayraad dhabiici ah oo balaadhan

Dal jacayl/Wadaninimo

ee maadaama aanay lahaan jirin xoog waxbartay iyo bulsho u jajaban shaqada ma suurtagalin in aan ka faa'iidsano. Waxaaba dalkeena bulshada caalamka ku tilaamaan kuwa dunida ugu faqiirsan. Waxaa dadkeena ragaadisay macluul iyo dib udhac mudo dheer ay ku soo jireen. Haddaba, si looga baxo dhibaatooyinkaas dib u dhaca iyo saboolnimada ayaa waxay dawladu ku dhaqaaqday siyaasado hor umarmeed oo natiijo laga soo hooyay.

Marka si ay barnaamijada iyo siyaasadaha horumar ka dalka u noqdaan kuwo hiraglo, oo natiijo leh waxaa loo baahanyahay in ay muwaadiniintu wax bartaan lana yimaadaan dareen shaqo.

Layliska 8^{aad}

ka jawaaba su'aalahaan soo socdo

1. Waxaad koox ahaan ugu doodaan astaamaha saboolnimada ee lagu arki kara heer qoys, deegan, heer dal.

Jaantuska 5.5 Hawlo Mutadawacnimo

- Fariin maxay ah ayeey sawiradu i a tusinayaan?

Waxaa jira hawlo badaan oo inagaba aan qaban karo oo wanaaga dhinaayada xaafadeena, deegaankeena iyo dugsigaba.

Qaar ka mid ahne waxaa laga daalacan karaa shaxda hoos "kux un.

Xaafada dhexdeeda	Deegankeena	Dugsiga
<ol style="list-style-type: none"> 1. In aana la sugin amar waalidiinti ee adigaba isxil qaantid qarshane samaysatid in taan lagu dirin. 2. Rabitaankaada ood ku daryeeshida nadaafada deegaankiina iyo gurigiina 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Daryeelida dadka taagta daran; iyo kuuwa da'da ah een garab haysan. 2. Adiga oo kaas hanayo saaxiibada in aad ka qaybqaadataan nadaafada deegaanka. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. In aad u adeegtid dugsiga adiga oo xubin ka noqdo naadiga wadaniyada iyo Anshaxa. 2. Daryeelida nadaafada dugsiga guud ah aan.

Dal jacayl/Wadaninimo

Layliska 9^{aad}

Ka jawaaba su'aalaha soo socda.

1. Waxaad qortaan ficilada wanaaga ah eed leedahiiin haddii aan uqabto deegaan kayga iyo dugsigay wey i farxad galin hayaan.
2. Dhaqamada wanaaga (isxilqaamida) dad caan ku ah taariikhda guud ahaan inta aad weeydiisaan dadka ka dib sheekada taariikhda qof kaas la wadaaga saaxiibadiin.

5.5 Muwaadinimada (Jinsiyada)

5.5.1 Wadooyinka lagu helo muwaadinimada

- Waa maxay muwaadinimo?
- Intaad dib u xasuusataan cashiradii horay aad u soo qaadateen waxa bal aad ka taqanaan muwaadinimo u sheega saxiibadina.

Muwaadinimadu waa qofka oo xubin buuxda ka noqdo dal. Waa xidhiidka ka sharci ee ka dhaxeeya qofka iyo dalkiisa. Muwaadinimo waa xuquuq, waxaana lagu helaa lebo wado. Waa mida hore haddii qofku ay dhaleen waalidiin Itoobiyaan ah wuxuu heli xaquuqada muwaadinimada maadaama ay dhaleen dad Itoobiyaan ah.

Waada labaad ee lagu helo muwaadimiada waa mid loo yaqaan muwaadinimaa sharciga lagu helo. Haddii qof udhashay dalkale uu rabitaankiisa ku codsado in uu helo muwaadinimo (dhalasho) Itoobiyaan ah uuna buuxiyo sharcuyada dalka ee la xidhiidho muwaadinimada wuxuu heli karaa xuquuqda muwaadin imada.

Laliska 10^{aad}

1. Sida ku cad sharciga Itoobiya, meeqa nooc oo lagu helo muwaadin imada ayaa Jirta?
2. Maxay xuquuqda muwaadinimada lagu helo dhalashada (xidhiidhka waalidka) kaga duwan tahay tan lagu helo sharciga.
3. Qof ka soo jeeda waalidiin Itoobiyaan ah oo kunool Itoobiya ma odhan karaa madoonayo dhalasho (muwaadinimo) Itoobiyaan?

5.6 Calanka Qaranka

5.6.1 Fasiirada calanka Qaranka iyo Astaanta calanka

Jaantuska 5.6 Calanka JDFI iyo Astaanta Calanka

- Maxay tahay fariinta ay gudbinayso calaamad astaanta ee calan keena ka muqaato?

Layliska 11^{aad}

Muxuu calnku astaan u yahay?

Calanka Qaran ee Itoobiya dhinaca dusha waa midab dooga ah dhexdune waa huruud,xaga hoosane casaan, islamar kaana dhexda ku yeesho astaan xidig midab bilu ah waxay si cad ugu

Dal jacayl/Wadaninimo

qeexantahay dasstuurka dalka Qodobka 3aad. Saddexda midaba waa kuwa siman dhinac walbo. Saddeda midab ee calanka waxay leeyahiin fasiraad iyo macna ay u taaganyahiin Doogaha wuxuu u taaganyahay horumar iyo barwaaqo; huruudane rajo wanaagsan iyo wakhti fiican; midabka casaanka ahne wuxuu ka turjumayaa halyeeynimo iyo naf u hur id wadanka.

Dhexda calanka/badhtamaha astaanta lagu xardhay midabka biluuga ah waana mid leh xariiqimo si iskumid ah loogu sawiray xidig. Falaadhaha ka soo jeeda dhinacwalba ee xidigta iyo xidigtabo waxaa lagu xardhay midab dahabi ah.

Waxayna xidigta u taagantahay qaramada, qowmiyadaha iyo shucuubta Itoobiya sinaan

shahooda dhinaca xuquuqda, dhaqmada, luuqdaha diimaha IWM iyo in ay kuwada noo laadaan midnimo.

Layliska 12^{aad}

Ka jawaaba su'aalahan soo socda.

1. Qara midabada calanka Itoobiya iyo calaamada astaanta qaranka oo dhamaystiran.
2. Mid mid u faahfaahiya fasiraada midabada calankeena qaranka.
3. Si gaaban uga jawaab macnaha ay xambaarsantahay calaamada astaanta qaranka.

Gebo gabada Cutubka

Waxyaabaha qaybta ka gaysan karo dhinaca dareenka wadaniyada iyo dal jacaylka waxaa ka mid ah llaalinta xuquuqaha; in aynay jirin cadaalad daro; ogaanshaha taar iikhda deegaankaad iyo dalka; dareen masuul iyadeed. In laga hor tago ficilada xun ee waxyee laan karo dadka kala waxay ka mid tahay waxyaabaha xoojinkaro dareenka dal jacaylka. Saamaynta dhaqamada wanaaga iyo isxilqaamida waa tusaale ka mid ah astaamaha muwaadiniinta dhabta ah.

Si looga gudbo xaalada saboolnimo ee uu dalkeena ku jiro waxaa jira kaalin muwaaadin walba la iman karo. si Barnaamijyada iyo siyaasadaha horumarka ee ay dawlada dajisay ay u taabagasho. Inta aan ka biloowno xaafadeehan, Dugsiyadeena iyo deegaankeena in aan la nimaadyo dareen wanaagsan oon dadka kale ugu gargaarayno waa masuuliyad saran muwaadiniinta.

Muwaadi imada lagu helo dhalashada (Xidhiidhka waalidka) iyo mida sharcigaba ha noqotee waxaa la so coto waajibaad muwadinimo oo ah in aan ka soo baxno masuuliyada Ina saran. Mid ka mid ah masuuliyada muwaadinimdaana waa ixtiraamida iyo barashada calan keena iyo heesta astaanta qaranka.

Erayada ugu muhiimsan ee cutubka

Cadaaladaro:	Waa ficil aan haboonayn oo qof qofka kale looga eex do
Musuqmaasuq:	Fal sharci daro ah oo lagu lunsado hanti
Istiraateejiyad iyo siyaasad:	Hirgalida barnaamij, mashariic, am nidaam sharic oo laraaco
Muwaadin:	Qof xubin buwxda ka ah dal oo leh xuquuq iyo waajibaad.

Dal jacayl/Wadaninimo

Su'aalaha Gebogabada ee Cutubka 5^{aad}

Su'aalahan soo socdo intaad ku qortaan buugaagtiina ka shaqeeya.

I. Jimladahan soo socda uga jawaaba "Run" ama "Been."

1. Waxyaabaha dhisi kara wadaniyad waxaa ka mid ah cadaalad darada.
2. Cida ay tahay in ay uriyaaqdo ficilada wanaaga ah waa dawlada oo qudha.
3. Siyaasadaha iyo baranaamijyada ho umarinta ee ay dawlada soo saarto waxay ka dhaqan galaan xafiisyada dawlada oo kali ah.

II. Kuwa hoosyaal xarafka "B" uga soo dooro xarafka "T"

B

1. Guurka yaraanta
2. Aastamaha dal jacaylka
3. Muwaadinimo
4. Cadaaladdaro

B

- B. fikir dimuqraadi ah
- T. dhul wanaagsan
- J. ficil waxyeelanaa kuwa kale
- X. dhaqamada xun xun ees oo jireenka ah
- Kh. Ixtiraamida shacabka
- D. Si sharci ah uga mid noqoshada dal

III. Su'aalahan soo socdo ka dooro jawaabta saxda ah

1. Maxaa ka mid ah ficilada lagu sugayo muwaadan leh dalkayga waan jecelahay?
B. Ixtiraamida dhaqanka bulshada
T. Lahaanshaha dareen shaqo
J. Qof ka dhowran cadaalad darada.
X. Dhamaanba
2. Mid ka mid ah arimaha lagu tiriyo in ay sabab u noqdeen saboolnimada dalkeena waa?
B. khayraad la'aanta
T. Biyo la'aanta
J. la'aanta dhaqanka shaqada
X. Hoos udhaca gar gaarka
3. Waa maxay sabata keenatay in aan ilaalino hantida adeega guud bixisa?
B. Sharciga oo nagu amraya
T. Maadaama axyeeladooda aan ka faa'iidayno
J. In uusan khayraadka iyo hantida baa'biin

Dal jacayl/Wadaninimo

4. Teebaa noqonkarto tusaale ficliada “maxaa’ iga khuseeyo” loo sameeyo?
 - B. Wasakhda oo meel walba lagu tuuro
 - T. Suuliyada oo si aan haboonayn loo isticmaalo
 - J. Hantida dugsigaa oo si haboon loo isticmaalo
 - X. malaha jawaab
5. Teebaa noqonkarto tusaale ficliada “maxaa’ iga khuseeyo” loo sameeyo?
 - B. Wasakhda oo meel walba lagu tuuro
 - T. Suuliyada oo si aan haboonayn loo isticmaalo
 - J. Hantida dugsigaa oo si haboon loo isticmaalo
 - X. malaha jawaab
6. Kuwan soo socdo mid ka mid ah wuuxu cadayn u yahay adeega aan u fulino wanaag ahaan?
 - B. in aan kasoo baxno masuuliyadeen ka dib marka aan amar ka helo waalidiinta iyo macalimiinta
 - T. Saacada ha wax barashada oo si haboon loo adeegsado.
 - J. Xanaanaynta dadka da’da ah iyo kuwa taagta daran.
 - X. In loo hogaan samo dastuurka dalka
7. In lafashiliyo Tuuga iyo Falalka cadaald darada
 - B. Waa kaalinta Booliika
 - T. waa arin khusayso qaybaha cadaalada oo kali ah
 - J. Waa masuuliyada muwaadin walba
 - X. Dhamaan

IV. IV Goobaha banana ku uuxi jawaabta ku haboon

1. Xuquuqda lagu helo dhalashada ama sharciga _____ ayaa looyaqaan
2. Fariin gudbinayso oo ka turjumayso go’aanka shacabka iyo dawlada _____ ayaa loogu yeedhaa

V. Su’aalahan soo socdo jawaab gaaban kabixi

1. Magacoow labo kamid ah xuquuqaha iyo waajibaadka laga sugayo dhamaan muwaadiniinta.
2. Faahfaahin gaaban ka bixi saamaynta ay ficiilada dhaqamada xun xun iyo cadaalada darada ku yeelan karto hor umarka dhaqaalaha.